

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ПРИБОЈ

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
ЗА 2022. ГОДИНУ

ФЕБРУАР, 2022. ГОДИНА

ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ЦЕНТРУ ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД	Прибој
МЕСТО (ОПШТИНА/ГРАД)	Прибој
ГОДИНА ОСНИВАЊА	1970.
ДИРЕКТОР	Здравко Никачевић, дипл.социјални радник
E-mail	priboj.csr@minrzs.gov.rs
ВЕБ САЈТ АДРЕСА	www.csrpb.rs
АДРЕСА И ПОШ. БРОЈ	Ул. 12.јануар бр. 114 31330 Прибој
ТЕЛЕФОНИ / TELEFAX	033/2452-253 и 033/2451-142

I УВОДНИ ДЕО

Полазна основа за сачињавање Извештаја о раду Центра за социјални рад „Прибој“ у Прибоју (у даљем тексту Центар) за 2022. годину је законима прописана надлежност и делокруг рада, реализована социјална и породично-правна заштита у претходном периоду, као и укупно социо-економско стање у локалној заједници и друштву.

Сваки појединац и породица којима је неопходна друштвена помоћ и подршка ради савладавања социјалних и животних тешкоћа и стварања услова за задовољавање основних животних потреба имају право на социјалну заштиту, у складу са законом. Права на социјалну заштиту обезбеђују се материјалном подршком и пружањем услуга социјалне заштите.

Социјална заштита је организована делатност од јавног интереса, чији је циљ пружање помоћи и оснаживање за самосталан и продуктиван живот у друштву како појединаца, тако и породица, као и спречавање настајања и отклањања последица социјалне искључености.

Центар за социјални рад је кључна установа социјалне заштите са јавним овлашћењима која одлучује о остваривању права и коришћењу услуга социјалне заштите утврђених Законом о социјалној заштити које обезбеђује Република Србија и локална самоуправа.

Центар за социјални рад, у складу са актима општине Прибој учествује у пословима планирања и развоја социјалне заштите, иницира и развија превентивне и друге програме који доприносе задовољавању индивидуалних и заједничких потреба грађана у области социјалне заштите на територији локалне самоуправе.

1.1. Предмет извештаја

Предмет годишњег извештаја о раду Центра је приказ броја и структуре корисника Центра за социјални рад Прибој у 2022. години, као и преглед остварених права и пружених услуга социјалне заштите у складу са законом и прописима донетим на основу закона. Годишњи извештај намењен је Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Републичком заводу за социјалну заштиту, локалној самоуправи општине Прибој, корисницима као и свим заинтересованим организацијама за област социјалне заштите.

1.2. Основа за израду извештаја

Основа за израду годишњег извештаја о раду Центра за 2022. годину су званични статистички подаци о демографским кретањима у Прибоју, статистички подаци Центра о корисницима и пруженим услугама, мерама и услугама социјалне и породично правне заштите, План Центра за социјални рад за 2022. годину. За израду овог извештаја коришћени су и извештаји о раду стручних радника, водитеља случаја и супервизора Центра у 2022. години, као и одређени подаци Општинске управе, Националне службе за запошљавање, Фонда пензијског и инвалидског осигурања, Републичког завода за статистику и Републичког Фонда здравственог осигурања.

Извештај ће разматрати Управни одбор Центра, Општинско веће општине Прибој као и Скупштина општине Прибој.

II СОЦИЈАЛНО-ДЕМОГРАФСКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

Креирање одрживог система социјалне заштите узрочно-последично је повезано са степеном економског развоја и социо-демографским обележјима становништва. Зато социјална заштита из надлежности Центра мора у обзир узети шири контекст свеукупног живота у локалној заједници и достигнути ниво социјалних права.

2.1. Основна социо-економска обележја општине Прибој

Општина Прибој се налази у југозападној Србији. Према организацији државне управе Републике Србије по управним окрузима, општина Прибој припада Златиборском управном округу. Простире се на површини од 553 км² што чини 8,9% укупне територије Златиборског округа. У административном погледу Прибој је општински центар са 14 месених заједница, од тога 12 сеоских и 2 градске месне заједнице, 33 насеља и 24 катастарске општине. Општина Прибој има своје специфичности које се односе на чињеницу да њене 2/3 територије гравитирају према Босни и Херцеговини.

У Републици Србији током 2022. године спроводен је попис становништва који ће показати битне социо-демографске трендове наше општине, округа и Републике. Према првим резултатима пописа у нашој општини живи 23.789 становника и већ следећи извештај о раду Центра ће узети у обзир добијене званичне резултате из новог пописа.

Према процени Републичког завода за статистику за средину 2021. године (Извор: Витална статистика) у општини Прибој живи 22.857 становника, од чега је 11.600 жена а 11.257 мушкараца. Према истом извору пројектовани број становника, уз коришћење средње варијанте са нултим миграционим салдом, у 2041. години је 22.686 односно 22.184 ако се у обзир узме средња варијанта са миграцијама. Густина насељености износи 41 становника по километру квадратном, а просечна старост наше општине је већ достигла 47 година, што указује на изразиту негативну старосну структуру. Као и цела југозападна Србија тако и становништво општине Прибој прогресивно стари и тај тренд се наставља. Удео старијег становништва 65+ у 2022. години је већ порастао на 26 %. Повећање броја старачких домаћинстава је тренд на који у наредном периоду треба обратити посебну пажњу. У последње три године негативан је и однос досељених и одељених лица. Број досељених лица по годинама је 267 (2019.), 264 (2020.) и 328 (2021.), док је број одсељених лица 508 (2019.), 488 (2020.) и 494 (2021.).

Наредни графикони приказују виталне статистичке параметре становништва општине Прибој по тренутним званичним статистичким подацима Републичког завода за статистику-

процена средином 2021. године (Извор: Витална статистика РЗС). Ови подаци су неопходни за планирање краткорочних и дугорочних активности у области социјалне политике.

Основни подаци

Површина (km ²) ¹	553	(2021)
Број насеља ²	33	(2021)
Становништво — процена средином године ³	22857	(2021)
Густина насељености (број становника/km ²) ³	41	(2021)
Стопа живорођених ³	7	(2021)
Стопа умрлих ³	22	(2021)
Стопа природног прираштаја ³	-15	(2021)
Очекивано трајање живота живорођених (просек година) ³	75	(2021)
Просечна старост (у годинама) ³	47	(2021)
Индекс старења (60+ год. / 0–19 год.) ³	210	(2021)
Просечан број чланова домаћинства ⁴	2,93	(2021)
Пројектован број становника (средња варијанта - нулти миграциони салдо) ⁵	22686	(2041)
Пројектован број становника (средња варијанта са миграцијама) ⁵	22184	(2041)

Извор:

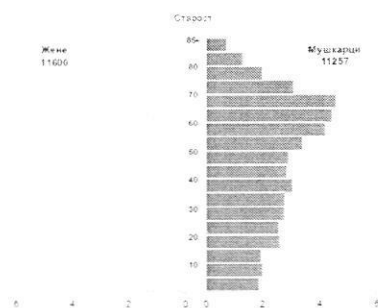
¹ Републички геодетски завод

² Територијални регистар, РЗС

³ Витална статистика, РЗС

⁴ Попис становништва, домаћинства и станова, РЗС

Становништво по петогодишњима и полу, 2021. (%)

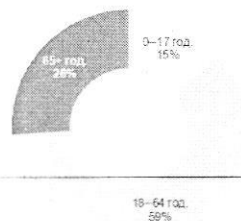
Извор: Витална статистика РЗС

Становништво према старосним групама и полу, 2020–2021.

	2020		2021	
	Ж	М	Ж	М
Деца старости до 6 година (предшколски узраст)	604	605	584	600
Деца старости 7–14 година (узраст основне школе)	706	752	687	735
Деца старости 15–18 година (узраст средње школе)	520	498	498	482
Деца старости 0–17 година	1700	1733	1626	1693
Број младих (15–29 година)	1704	1892	1644	1821
Радни контингент становништва (15–64 година)	7301	7501	7064	7239
Укупан број становника	11857	11516	11600	11257

Извор: Витална статистика РЗС

Становништво према старосним групама, 2021.

Извор: Витална статистика РЗС

Као и претходних година настављен је тренд пада броја становника а разлика између броја умрлих (стопа умрлих је 22) и броја рођених (стопа живорођених је 7) је и даље висока. Природни прираштај је негативан (износи 15%) и већи је од просека државе. Сви показатељи указују да се у укупној популацији смањује удео радно способног становништва у корист најстаријег становништва. Такође, наведени параметри нам указују и да ће се у наредном периоду наставити старење становништва наше општине, што дугорочно може угрозити позитиван тренд пораста запослености.

2.2. Показатељи друштвено-економске структуре општине

Према Уредби о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе, општина Прибој се убраја у четврту групу што су недовољно развијене ЈЛС чији је степен развијености испод 60% републичког просека. Прибој се може сврстати и

у категорију руралних општина. По развоју инфраструктуре, Прибој је такође исподпросечно развијен у односу на читаву Србију.

Структуру прибојске привреде чине индустрија, пољопривреда, трговина, туризам и услужне делатности. У структури привреде општине Прибој, по подацима агенције за привредне регистре за 2021. годину, учествује 163 активно привредно друштво и 896 активна предузетника. У погледу учешћа у привредној структури, привредна друштва чине 15,39%, а предузетници 84,61%. У последње три године индикатори привредних кретања показују позитивне трендове. Број привредних друштава и предузетника који остварују нето добитак је у порасту, као и број запослених, број извозника али и пословни приходи. Слободна зона представља мотор економског и индустријског развоја Прибоја, који је одувек важио за град индустрије. Запослење у новооснованим предузећима углавном проналазе становници млађе старосне доби. У слободној зони послује 11 предузећа у којима је тренутно запослено 636 радника.

Запосленост у Прибоју, у периоду 2020-2022. година је у сталном порасту, као и просечне зараде, док је незапосленост у паду. Према подацима Републичког завода за статистику регистрована запосленост, према општини пребивалишта, је расла са 5.755 запослених у 2020. години (од чега 3.378-мушкарци, а 2.377-жене), у 2021. години 6.046 запослених (од чега 3.518-мушкарци, а 2.528-жене) до 6.061 запослених у 2022. години. У структури запослених, према полу уочљива је наравномерност на штету жена.

Просечна зарада без пореза и доприноса (нето) у Прибоју за новембар 2022. године износила је 60.757,00 динара, што је за 17.569,00 динара мање у односу на републички просек.

Према евиденцији Националне службе за запошљавање-Филијала Пријепоље, укупан број незапослених лица на дан 31.12.2021. године је 3.185, од тога 1.492 су мушкарци, а 1.693 су жене. Укупан број незапослених мањије за 454 у односу на претходни извештајни период.

Према стручној спреми, највише незапослених је у категорији лица са III степеном- 1.070 лица, са IV степеном 1.029 лица, са I степеном 684 лица, са II степеном 75 лица, са VII- 1 183 лица, са VI-1 степеном 67 лица, са VI-2 степеном 66 лица и са V степеном 10 лица.

Према старосним групама, највише незапослених у укупном броју незапослених је у старосној доби од 30-54-година-54%, затим у доби од 55+ година-32% а у доби од 15-29. година-14%.

Број лица која први пут траже запослење (без радног искуства) на дан 31.12.2022. године је 1.588 лица, од чега су 645 мушкарци, а 943 су жене.

Број незапослених лица којима је исплаћена новчана накнада, у току 2022. године је 759, од тога 453 лица су мушкарци а 306 су жене.

Број новопријављених незапослених лица за период 01.01.-31.12.2022. године је 291 лица, од тога 153 лица су мушкарци, а 138 жене.

Према евиденцији Матичне службе општинске управе Прибој у току 2022. године у општини Прибој број рођених је **114** а број умрлих је **322**. Број венчаних је **93**. Подаци о односу броја рођених и умрлих су већ дужи низ година у општини Прибој изразито неповољни.

Према евиденцији РФ ПИО-Филијале у Ужицу, укупан број корисника пензија које исплаћује филијала Ужице на дан 31.12.2022. године је 7.192 што је за 24 корисника више у односу на 2021. годину, од чега је из:

- категорије запослених: 6.643 корисника пензија, од тога: инвалидских 1.774, старосних 3.144, породичних 1.725;
- категорије самосталних делатности: 296 корисника, од тога: инвалидских 88, старосних 160, породичних 48;

- категорије пољопривредника: 239 корисника, од тога: инвалидских 32, старосних 180, породичних 27;
- категорије војних пензионера (бивши фонд војних осигураника): 14 корисника, од тога: инвалидских 8, старосних 3, породичних 3.

III ДЕЛАТНОСТ И ОРГАНИЗАЦИЈА ЦЕНТРА

3.1. Делатност Центра

Делатност Центра планира се у правцу остваривања циљева социјалне заштите. Центар за социјални рад Прибој има овлашћења и обавезу спровођења социјалне и породично-правне заштите грађана на територији општине Прибој.

У вршењу јавних овлашћења, Центар за социјални рад, као установа социјалне заштите и као орган стрателства у оквиру поверених послова, врши јавна овлашћења и обезбеђује остваривање права од општег интереса. Јавна овлашћења Центра за социјални рад реализују се кроз примену следећих закона, подзаконских аката и осталих прописа:

- Закон о социјалној заштити ("Службени гласник РС" број 24/11);
- Породични закон («Сл. гласник РС» број 18/05, 72/2011- др.закон и 6/2015);
- Закон о општем управном поступку («Службени гласник РС» број 18/16);
- Закон о спречавању насиља у породици («Службени гласник РС» број 94/16);
- Закон о ванпарничном поступку («Службени гласник РС» број 25/82, 48/88, 46/95, 55/14, 55/14)
- Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица («Службени гласник РС» број 85/05);
- Закон о раду («Службени гласник РС» број 24/05, 61/05, 75/14, 13/17, 113/17);
- Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја («Службени гласник РС» број 120/04, 104/09, 36/10);
- Закон о безбедности и здрављу на раду («Сл. гласник РС» број 101/05);
- Закон о финансијској подршци породици са децом («Сл. гласник РС» број 113/17);
- Закон о јавним набавкама («Службени гласник РС» број 124/12, нови 91/19);
- Закон о запосленима у јавним службама („Службени гласник РС“ број 113/17);
- Закон о систему плата запослених у јавном сектору („Службени гласник РС“ број 18/16, 108/16, 113/17);
- Закон о социјалној карти («Сл. гласник РС» број 14/21);
- Другим законима и низом подзаконских аката у виду правилника.

Послови из делатности Центра планирају се у правцу остваривања циљева социјалне заштите у складу са са нормативима и стандардима утврђеним Правилником о организацији, нормативима и стандардима рада у Центру за социјални рад („Сл.гласник РС“ бр. 59/2008, 37/2010, 39/2011, 1/2012, 51/2019 и 12/2020) као и Правилником о организацији и систематизацији послова у Центру за социјални рад Прибој број: 110-285/18 од 26.02.2018. године, на који сагласност, у складу са Законом о социјалној заштити, даје оснивач и Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Део задатака Центра произилази из Одлуке о правима и услугама из области социјалне заштите на територији општине Прибој («Службени лист општине Прибој» број 8/21) и Одлуке о финансијској подршци породици са децом («Службени лист општине Прибој» број 4/20).

У складу са Законом о социјалној заштити Центар обезбеђује грађанима права и услуге од општег интереса које финансира буџет републике Србије, и то:

- остваривање права на новчану социјалну помоћ и увећану новчану социјалну помоћ;

- остваривање права на додатак за помоћ и негу другог лица и увећани додатак за негу и помоћ другог лица;
- остваривање права на помоћ за оспособљавање за рад;
- остваривање права на смештај у установу социјалне заштите;
- остваривање права на смештај у другу породицу;
- хранитељство;
- усвојење;
- старатељство;
- одређивање и промена личног имена детета;
- мере превентивног надзора над вршењем родитељског права;
- мере корективног надзора над вршењем родитељског права;
- друге услуге социјалног рада.

Поред наведених права које финансира буџет Републике Србије, из буџета Скупштине општине Прибој финансиру се права и услуге утврђени Одлуком о правима и услугама из области социјалне заштите на територији општине Прибој («Службени лист општине Прибој» број 8/21). Права из социјалне заштите из надлежности општине Прибој у смислу ове одлуке су:

- Право на једнократне помоћи,
- право на опремање корисника за смештај у установу социјалне заштите или другу породицу,
- право на накнаду комуналних услуга,
- право на бесплатан оброк у народној кухињи,
- право на трошкове сахране,
- ванредне новчане помоћи,
- помоћ у натури,
- набавка уџбеника и школског прибора за материјално угрожену децу,
- трошкови школовања, смештаја и превоза материјално угрожене деце,
- помоћ хуманитарним организацијама,
- решавање стамбених потреба социјално и стамбено угрожених лица.

Услуге социјалне заштите из надлежности општине Прибој у смислу ове одлуке су:

- право на помоћ у кући за одрасла и стара лица,
- право на смештај у Прихватилиште за одрасла и стара лица,
- право на смештај у Прихватилиште за жртве породичног насиља,
- право на дневни боравак за децу и младе са сметњама у развоју,
- право на становање уз подршку за младе до осамостаљивања,
- право на личног пратиоца детета,
- право на додатну подршку деци у процесу образовања,
- право на саветодавно-терапијске, социо-едукативне услуге.

Након спроведеног поступка процене потребе корисника, уколико процени да корисник има потребу за наведеним услугама, Центар доноси решење о остваривању права на коришћење услуге социјалне заштите и упућује корисника пружаоцу услуга-Центру за развој услуга социјалне заштите општине Прибој. Услови и рокови за пружање ових услуга предвиђени су Одлуком о правима и услугама из области социјалне заштите на територији општине Прибој као и Правилницима о пружању услуга и критеријумима за учешће корисника у цени услуге, за сваку услугу посебно.

3.2. Организациона структура Центра

Центар је основан актом Скупштине општине Прибој. Има својство правног лица, са правима, обавезама и одговорностима које проистичу из Устава, закона и статута Центра.

Организациона структура и унутрашње уређење Центра треба да омогући сагледавање и доследно управљање обимом посла, успостављање целовитог система одговорности, примерено управљање људским потенцијалима и адекватно сагледавање и вредновање уложеног стручног и другог рада сваког запосленог.

Унутрашњу организацију Центра чине:

- Директор,
- једна унутрашња организациона јединица,
- стручна и саветодавна тела.

Директор руководи Центром и представља га пред свим другим субјектима и правним лицима.

Одговоран је за законитост рада, поштовање стандарда стручног рада, унутрашњу и спољну координацију, планирање, организовање и контролу рада запослених.

У Центру за социјални рад Прибој вршење послова организује се у оквиру једне унутрашње организационе јединице коју сачињавају сви запослени стручни радници на пословима социјалног рада и управно-правним пословима.

Послове из делокруга пријемне канцеларије обављају сви запослени стручни радници на пословима социјалног рада и управно-правним пословима у складу са посебним планом дежурства на пријему.

За извршење административно-финансијских и техничких послова задужени су радници на административно-финансијским и техничким пословима.

У Центру се образују стална и повремена стручна и саветодавна тела.

Стална тела су:

- Колегијум службе
- Стална комисија органа старатељства

Повремена тела су:

- Стручни тимови

Колегијум службе је стручно тело којим руководи директор и у чијем раду поред директора учествују сви стручни радници Центра на пословима социјалног рада (супервизор и водитељ случаја). Колегијум службе разматра општа питања и доноси закључке од значаја за унапређење стручног рада, додатног образовања запослених, унапређење положаја корисника, остваривање сарадње са другим установама и удружењима грађана и остваривање стручне сарадње и координације у Центру.

Поред колегијума службе као стално тело у Центру постоји Стална комисија органа старатељства, ради извршења послова пописа и процене вредности имовине малолетних и пунолетних штићеника.

Повремена тела која се образују у Центру су стручни тимови. Стручни тим је тело у чијем раду учествују: супервизор, водитељ случаја и стручњаци посебних специјалности из или изван организационе јединице центра, односно других установа и организација.

3.2. Подаци о запосленима у Центру

У сагледавању капацитета којима Центар располаже најпре треба поћи од људских ресурса, односно броја и структуре, како стручног кадра, тако и осталих радно ангажованих лица.

Током 2022. године у Центру је било ангажовано 14 запослених. Према максимално утврђеном броју запослених, Центар има повољну структуру запослених (77% је више и високо образовање) док је старосна структура запослених неповољна (50% запослених је старије од 60 година живота) што је резултат рестриктивне политике запошљавања у јавном сектору дужи низ година. У наредном периоду неопходно је ићи ка подмлађивању кадра.

Из републичког буџета финансиране су зараде за 13 запослених а из буџета локалне самоуправе финансирана је зарада за 1 запосленог.

Укупан број запослених према извору финансирања и радном статусу, на дан 31.12.2022. године:

Радни статус запосленог	Извор финансирања		Укупно запослених
	Републички буџет	Општински буџет	
Радни однос на одређено време	/	/	/
Радни однос на неодређено време	13	/	13
Ангаж. на обављању привр. и повремених послова	/	1	1
УКУПАН БРОЈ	13	1	14

Структура запослених према стручном профилу и врсти послова:

Стручни профил	Врста послова						Укупно запослених
	Руководни - директор	Водитељ случаја	Водитељ случаја и супервизор	Управно-правни послови	Финансијско администрат. послови	Технички послови	
Социјални радник	1	3	1				5
Правник				2			2
Психолог		1					1
Специјални педагог		1					1
Дипломирани економиста					1		1
Други послови					2	2	4
УКУПАН БРОЈ	1	5	1	2	3	2	14

3.3. Услови рада Центра

Центар за социјални рад Прибој основан је 01.07.1970. године и то као Међуопштински центар за социјални рад за општине Прибој и Пријеполје. На овај начин пословао је до 1979. године када општина Прибој и Пријеполје формирају самосталне центре за социјални рад.

Центар поседује властити пословни простор у Прибоју улица « 12. јануар» број 114, величине 222 м2. Пословни простор одговара стандардима и захтевима редовне делатности и

приступачан је за све кориснике. Пословни простор се састоји од 14 канцеларија, сале за састанке, три ходника, два мокра чвора. Сви запослени имају засебне канцеларије. Загревање просторија врши се путем етажног грејања-електричном енергијом. Центар поседује телефонску централу, факс, копијер апарат, 16 рачунара, 3 лап топа, тако да сви стручни, административни и рачуноводствени радници имају рачунар и сви су обучени за рад на истом. Такође, Центар поседује и једно путничко возило, једно теренско возило и комби фолксваген транспортер.

Центар за социјални рад Прибој испуњава услове о приступачности особама са инвалидитетом, наиме налази се у приземљу стамбене зграде, а урађени су нови прилази прилагођени ОСИ. Обезбеђена су и паркинг места за њихова возила.

Центар има свој сајт, тако да се корисници и грађани могу преко сајта Центра информисати о свим активностима и пратити неопходна обавештења а грађани се могу електронски обратити или поднети захтев на мејл центра. Увођење Е-управе омогућило је запосленима у Центру да одређену документацију, односно чињенице неопходне за одлучивање о правима могу прибављати електронским путем уз предходну сагласност корисника. Постојећа опрема испуњава све неопходне критеријуме за неометан приступ свим неопходним сервисима за бржи и ефикаснији рад.

3.4. Обука и усавршавање запослених

Сагласно Закону о социјалној заштити, Посебном колективним уговору за социјалну заштиту у Републици Србији, Правилнику о организацији, нормативима и стандардима рада центра за социјални рад, Правилнику о лиценцирању стручних радника у социјалној заштити и Правилнику о раду Центра за социјални рад, и у извештајном периоду настављено је са континуираном обуком и стручним усавршавањем запослених. Професионално усавршавање стручних радника услов је за напредовање и стицање, односно обнављање лиценце. Стручно усавршавање засновано је на ставу да су запослени, њихова знања, способности и компетенције најзначајнији ресурс за достизање циљева социјалне заштите. Лиценца је јавна исправа којом се потврђује да стручни радник испуњава утврђене услове и стандарде за обављање одговарајућих стручних послова и пружање одређених услуга у области социјалне заштите. Сви стручни радници Центра за социјални рад поседују одговарајуће лиценце за послове које обављају.

Током 2022.године стручни радници су активно учествовали у акредитованим програмима који се тичу социјалне заштите, ради стицања нових знања и вештина у тој области. У складу са започетим сетом реформских пројеката који се спроводе у социјалној заштити и других послова који захтевају додатна стручна усавршавања, запослени Центра су активно учествовали и похађали обуке, едукације, стручне скупове и обуке реализоване онлајн платформом првенствено оне које су акредитоване од стране Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Републичког завода за социјалну заштиту.

3.5. Унапређење информатичке подршке

За све центре за социјални рад у Србији, за потребе система социјалне заштите, у току је пуна имплементација јединственог Информационог система социјалне заштите-СОЗИС. Током 2021.и почетком 2022.године извршене су све потребне активности за примену Закона о социјалној карти, односно створени су потребни услови за практичну примену закона и регистра. Регистар Социјална карта уведен у оперативну примену од 04.04.2022. године. Социјална карта је извор чињеница за управне поступке на основу закона. У Социјалној карти

воде се и обрађују подаци о појединцу и са њим повезаним лицима, који су неопходни за утврђивање социјално-економског статуса, односно за остваривање права и услуга из области социјалне заштите у складу са законом, као и подаци о оствареним правима и услугама из социјалне заштите које лице користи или је користило, подаци о правима и услугама које су у поступку остваривања и подаци о одбаченим и одбијеним захтевима (неостварена права). Изворне евиденције из којих Социјална карта преузима податке су из надлежности: Централног регистра становништва, Министарства унутрашњих послова, Републичког геодетског завода, Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Националне службе за запошљавање и Пореске управе. Применом регистра Социјална карта омогућено је, да грађани који су у најтежем економском положају, буду видљивији у систему, како би благовремено и ефективно остварили права на потребну подршку.

У складу са Одлуком о коришћењу регистра Социјална карта—решењем директора именовано је лице у својству Администратора органа, и 4 Овлашћења службена лица да прибављају податке у регистар Социјална карта из евиденција изворних органа који су неопходни за одлучивање у управним поступцима. Регистар Социјална карта има функционалност аутоматског генерисања нотификација односно обавештења о неусаглашеностима података. Нотификације представљају обавештење овлашћеном службеном лицу да ли је потребно да реагује на одређени случај који је систем открио према унапред утврђеним правилима. Оне показују правилност рада при одлучивању и моћан су алат да се врши исправљање грешака и контрола рада овлашћеног службеног лица. Од почетка примене регистра Социјална карта, овај Центар је разрешио 159 нотификација и то тако што су донети одговарајући управни акти и обавештена је исплатна служба. Коришћењем регистра Социјална карта убудуће ћемо имати јаснију слику о сваком кориснику, смањене грешке о укључености и искључености, смањене грешке у раду.

Социјална карта треба да се интегрише са СОЗИС-Информационим системом социјалне заштите ради аутоматизације и међусобне размене података. У току је прелазак на електронски досије и електронску документацију. Нови информациони систем ће омогућити идентичан рад свих центара за социјални рад као и различите могућности претраживања базе података. У складу са променама подзаконских аката и потребама Центра, информациони систем се развија пратећи све захтеве, а стручни радници се континуирано информатички усавршавају за рад. Како законом дефинисане безбедносне мере траже ново ускостручно специјалистичко знање из домена информационих технологија с једне, и потребе подизања информационог знања целокупног радног колектива установе с друге стране, едукација свих нивоа је неопходна и потребна. Примена информационе безбедности у складу са законом је у установама комплексна и стриктно дефинише безбедносне процедуре. Установе располажу и одговорне су за чување, ажурирање и доступност читавог низа осетљивих података о личности и неопходан је висок ниво безбедносних мера. Центар се све више интегрише у локалне и републичке системе размене електронских података те је и по питању интеграције са другим установама потребан висок ниво заштите и контроле протока информација. Такође је неопходно информатичко-техничку опрему константно обнављати јер нови стандарди који се постављају захтевају новију опрему (рачунаре са оперативним системом верзије Windows са препоруком да, где год је то могуће, треба обезбедити Windows 10, скенере, штампаче) а све у циљу бољег и ефикаснијег рада заснованог на принципима дигитализације, електронског пословања и модерне управе у служби грађана.

У регистар корисника Центра уписано је 10.267 лица у оквиру пасивних и активних корисника. На захтев надлежног министарства, ради увођења електронског система рада-СОЗИС, у социјалну заштиту, тренутно су уведени активни корисници, са могућношћу увођења и пасивних корисника.

IV КОРИСНИЦИ ПРАВА И УСЛУГА ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

4.1. Број корисника ЦСР Прибој на активној евиденцији

Број корисника који се налазе на активној евиденцији Центра у 2022. години као и на крају године, по узрасту и полу, приказан је у следећој табели:

Укупан број корисника у регистру ЦСР на активној евиденцији у 2022. години према старости и полу						
Корисници по узрасту	Број корисника на активној евиденцији у току извештајног периода (01.01.2021. - 31.12.2021.)			Број корисника на активној евиденцији 31.12.2020.		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
Деца (0-17)	218	210	428	201	195	396
Млади (18-25)	83	61	144	81	58	139
Одрасли (26-64)	370	542	912	351	525	876
Старији (65 и више)	367	446	813	347	427	774
Укупно	1.038	1.259	2.297	980	1.205	2.185

- Табела показује укупан број корисника који се налазе на активној евиденцији Центра у 2022. години (2.297), као и стање на крају године (2.185).
- Стање корисника на дан 31.12.2022. године не показује већа одступања у односу на претходне године а у односу на крај 2021. године веће је за 57 корисника.
- Што се тиче узрасних група највише је корисника из групације одраслих (912) и старијих (813), затим следе деца (428), док је најмање корисника из групе младих (144).
- Уочава се да је у укупном броју корисника више заступљено жена (1.259) у односу на број мушкараца (1.038) што је у складу са статистичким показатељима пописа где је у нашој општини већи број жена у односу на мушкарце.
- Кад говоримо о пребивалишту корисника можемо рећи да је градско становништво заступљеније у односу на сеоско. Општина Прибој има веома удаљене сеоске месне заједнице са великим бројем старачких и самачких домаћинстава којима је отежана комуникација и доступност услуга социјалне заштите. Већи број корисника из градске средине је и за очекивати јер на подручју града има више становника и доступнија су им средства информисања као и могућност доласка у установу социјалне заштите.
- Стање корисника је незнатно веће у току извештајног периода него на крају године, што значи да се један број корисника тј. предмета повлачи у пасиву из различитих разлога, као што је престанак потребе, пресељење корисника или смрт, излазак из система социјалне заштите.
- Удео корисника социјалне и породично-правне заштите у укупном броју становништва општине износи 10.05%.
- Однос броја корисника социјалне заштите и стручних радника је 287.

4.2. Кретање броја корисника у ЦСР у 2022. години

Сваке године новоевидентира се један број нових корисника, одређен број њих остаје дуже у систему социјалне заштите док одређени број по завршетку пружене услуге излази из

система и одлази у „пасиву“. У извештајној години новоевидентираних корисника било је 149, број реактивираних лица односно корисника који се поново враћају у систем социјалне заштите и користе услуге Центра био је 35 а број стављених у „пасиву“ је 112.

4.3. Заштита деце и младих

Приоритет у раду Центра су најосетљивији чланови нашег друштва, а то је заштита деце и младих. Било да се ради о процени подобности родитеља током развода брака, или о процени потенцијалних усвојитеља, или о процени личности и социјалног контекста малолетне особе у поступку пред судом, наши стручни радници у први план стављају „најбоље интересе детета или младе особе“. Они своју процену доносе руководећи се основним начелом, а то је: „шта је у конкретном контексту најбоље за конкретно дете или младу особу“. Превасходност најбољих интереса детета или младе особе подразумева да најбољи интереси детета имају предност над интересима родитеља, односно старатеља, установе или заједнице, у ситуацијама када се ови интереси разликују.

Партиципација детета или младе особе обезбеђује се тако што они треба да буду питани, да добију адекватне информације и могућност да изразе своје жеље, ставове и мишљење о свим питањима која их се тичу, и у свим фазама процеса заштите, и то на начин који одговара њиховом узрасту и разумевању ситуације.

Рад на заштити деце и младих првенствено је усмерен ка следећим корисничким групама:

- Деци без родитељског старања
- Деци која су жртве насиља и грубог занемаривања
- Деци и младима из породица са поремећеним породичним односима
- Деци и младима са поремећајима у понашању
- Деци и младима са посебним потребама.

Број деце у Центру према корисничким групама у 2022. години:

Корисничке групе	Број
Деца под старатељством	13
Деца жртве насиља и занемаривања	0
Деца са неадекватним родитељским старањем	5
Деца са проблемима у понашању и у сукобу са законом	10
Деца чији се родитељи споре око начина вршења родитељског права	26
Деца чији су породице корисници НСП и других видова материјалних давања	285
Деца особе са инвалидитетом	82
Деца у поступцима располагања имовином	6
Деца у поступцима: сагласност за малолетнички брак	0
Деца у поступцима одређивања личног имена	1
УКУПНО:	428

По наведеним подацима, број деце на евиденцији центра у 2022. години је 428 и знатно је мањи од броја одраслих и старих што је свакако охрабрујућа чињеница. Највећи број деце (285) је у групи социо-материјално угрожене чије су породице корисници НСП. Потом, значајно место заузимају деца особе са инвалидитетом (82), која су корисници по више основа у систему социјалне заштите и деца чији се родитељи споре око начина вршења родитељског права (26). Број деце са проблемима у понашању (10)-малолетници са проблемима у понашању и у сукобу са законом, мањи је у односу на претходну годину и

њихов број није забрињавајући с обзиром на изречене васпитне мере, као и врсту прекршаја, односно, кривичног дела. Такође битно је истаћи чињеницу да у извештајном периоду није било изречених заводских васпитних мера, као и мера малолетничког затвора. Што се тиче деце жртава насиља и занемаривања посебно истичемо да у у току извештајног периода нисмо имали такве деце што свакако указује на чињеницу да је захваљујући раду и упорности свих релевантних фактора који учествују у овој проблематици, направљен значајан помак у сузбијању насиља како психичког тако и физичког.

За децу жртве насиља, Центар обезбеђује ургентно збрињавање у Прихватилишту за жртве породичног насиља и то заједно са ненасилним родитељем или појединачно. За децу код које није могућ повратак у своје природне породице, доступна је хранитељска заштита, јер је мрежа хранитељских породица на подручју општине развијена. Такође, постоје хранитељске породице регрутоване, едуковане и додатно обучене за ургентно збрињавање деце жртава породичног насиља.

Проблеми деце са инвалидитетом су вишеструки и нису домен обавеза и одговорности само Центра већ и локалне заједнице и државе. Ова деца преко Центра остварују законом предвиђена права, пружа им се материјална подршка, савети и посредовање у решавању постојећих проблема, као и услуга дневног збрињавања деце са сметњама у менталном развоју.

Деца без родитељског старања у смислу Породичног закона су деца која немају живе родитеље, чији су родитељи непознати или нестали, као и деца чији родитељи из било којих разлога привремено или трајно не извршавају своја родитељска права или дужности. Основни облици и мере социјалне и породично правне заштите деце без родитељског старања су: смештај у другу породицу, пре свега сродничку или хранитељску, као и смештај у установу социјалне заштите и усвојење. Током 2022.године, није било деце на смештају у другу породицу-сродничку или хранитељску, а на крају 2022.године укупно је било 34. деце на смештају у хранитељским породицама, од чега 9 деце (са територије Прибоја). На подручју општине Прибој развијена је мрежа хранитељских породица које су прошле програм припреме и обуке, стекле подобност и додатно едуковане на проблем злостављања и занемаривања деце. Укупан број хранитељских породица је 15, старости између 40 и 63 године живота, образовног статуса у распону између основне школе и више стручне спреме, а према националној припадности су Муслимани и Бошњаци, Срби и једна ромска породица. Едуковане хранитељске породице деци обезбеђују сигурну, безбедну и подржавајућу средину за њихов живот и развој. У својим породицама им омогућавају адекватно функционисање и усвајање адекватног модела породичног васпитања (пружа им се емоционална стабилност). Хранитељи имају могућност да своје већ исказане алтруистичке мотиве и сопствено родитељско искуство као и знања која су стекли током обуке практично примене, а кроз услуге хранитељске заштите и директан рад са децом стекну нова искуства и знања, чиме подижу сопствене компетенције. Тим центра за социјални рад у саставу социјални радник, психолог, педагог, правник пружају стручну подршку и помоћ хранитељским породицама, уједно градећи и партнерске односе са хранитељским породицама, а све у циљу заштите најбољег интереса малолетне деце.

У извештајном периоду није било тешкоћа у раду са децом, а у прилог овој чињеници иде и њихов укупан број на евиденцији овог центра. Такође, треба истаћи чињеницу да из општине Прибој нема деце смештене у установама социјалне заштите.

Такође, Центар се бави и младима којима је потребна помоћ у решавању кризних породичних ситуација /партнерски односи/ и породицама /хранитељске, усвојитељске и старатељске/ које желе да се ангажују око деце и омладине који се налазе у посебној животној ситуацији. Што се тиче младих, као корисника центра, треба истаћи да је њих

најмање на евиденцији овог центра и да популација младих људи у нашој општини још увек у доброј мери одолева свим негативним искушењима које носи савремено доба. Ни са овом категоријом Центар није имао проблема у раду, на евиденцији Центра је највише социо-материјално угрожених, а успостављена је добра сарадња на локалном нивоу, тако да на проблем реагујемо одмах и заједно. Према подацима којима располаже овај центар није било драстичних случајева вршњачког насиља.

Током извештајног периода није било смештаја младих било у другу породицу, било у установу социјалне заштите. Из општине Прибој немамо младих у установама социјалне заштите.

Почев од 2007. године младима је пружана услуга становање уз подршку до осамостаљивања, у Прибоју, ул. Драгољуба Савића бр. 37, у стану који је ресорно министарство купило из средстава Националног инвестиционог плана. До сада је четворо младих лица из општине Прибој користило ову услугу, а у току 2022. године није било младих особа која би користиле услугу становање уз подршку.

4.4. Заштита одраслих и старих

Центар за социјални рад велики део нормативно утврђених обавеза реализује према пунолетним корисницима. У укупном броју корисника Центра, највише је корисника из групације одраслих и старијих, односно сваки други корисник припада овој корисничкој групи. Одраслим и старим лицима обухваћене су следеће групе корисника: одрасла и остарела лица без породичног старања, лица без средстава за живот, особе под старатељском заштитом, психички и физички оболела лица, особе ометене у развоју, особе којима је неопходно хитно, односно трајније збрињавање у установама социјалне заштите, жртве породичног насиља, лица на издржавању казне затвора, социјално угрожени појединци и породице, корисници са различитим облицима асоцијалног понашања као и лица из породица са поремећеним породичним односима. Овим категоријама корисника пружају се следеће услуге социјалне и породично-правне заштите: старатељство, привремено старатељство, смештај у установу социјалне заштите, смештај у другу породицу, достављање стручних извештаја казнено-поправним домовима, давање предлога и мишљења другим институцијама, пружање помоћи у остваривању одређених права, посредовање код других институција, помоћ у кући, смештај у дневни боравак, смештај у прихватилиште, материјална подршка, интервентна новчана помоћ, помоћ у натури, накнада трошкова сахране за лица без сродника, односно за лица која нису била у обавези издржавања, пружање разних видова породично-правне заштите и сл.

Актуелна друштвена ситуација, оптерећеност радним и животним обавезама, усмереност на потомство без уважавања међугенерациске солидарности, али и низак социо-економски положај грађана, онемогућавају квалитетну бригу о остарелим сродницима, који сами нису у могућности да себи пруже квалитетне и достојне услове живота.

Највеће ангажовање стручних радника је на смештају одраслих и старих који имају потребе за: смештајем- домски или породични смештај, домовима за душевно оболела лица, старатељском заштитом (одређивање привременог и сталног старатеља: у поступцима лишења пословне способности и стављања под старатељство; у поступцима продужења родитељског права, као и одређивања привременог старатеља у поступцима смештаја, располагања новцем за плаћање трошкова смештаја), породицама /хранитељске, усвојитељске/ које желе да се ангажују око деце и омладине који се налазе у посебној животној ситуацији, преиспитивању примењених облика заштите, рад са породицама у којима су односи дисфункционални (породице код којих је утврђено постојање поремећених

породичних односа, занемаривања старијих, хронично оболелих, као и породице код којих је утврђено постојање насиља), рад са особама које се споре око вршења родитељског права, особама са друштвено неприхватљивим понашањем, материјално угроженим особама, особама са инвалидитетом.

Број пунолетних корисника према корисничким групама у 2022. години:

Корисничке групе	Млади (18-25)	Одрасли (26-64)	Старији (65-79)	Старији (80 +)	УКУПНО
Особе под старатељством	1	37	19	0	57
Жртве насиља, занемарене особе и у ризику од занемаривања	13	34	8	0	55
Особе које се споре око врш. родит. права	1	27	0	0	28
Особе са инвалидитетом	43	156	249	9	457
Особе са друшт. неприхватљ. понашањем	12	51	7	1	71
Особе које имају потребе за смештајем-домски или породични смештај	2	21	18	11	52
Материјално угрожене особе	70	586	402	89	1.147
Жртве трговине људима	0	0	0	0	0
Бескућници	2	0	0	0	2
УКУПНО:	144	912	703	110	1.869

Групација одраслих је најзаступљенија на евиденцији Центра и то су корисници широког спектра права и услуга из области социјалне заштите. Највише је корисника права на новчану социјалну помоћ, додатка за негу и помоћ другог лица, увећаног додатка за помоћ и негу другог лица, једнократне новчане помоћи, смештај у другу породицу или установу социјалне заштите, али и све услуге из области породично-правне заштите, као и услуге из домена локалне самоуправе.

Одрасли корисници у укупном броју корисника током 2022.године учествују са 81.37%. Број корисника у односу на 2021.годину мањије за 50. Учешће наших најстаријих суграђана у укупном броју корисника Центра износи 35.39% или сваки трећи корисник је старији од 65. година.

Одраслим корисницима са менталним инвалидитетом као и интелектуалним потешкоћама, пружане су услуге заступања пред судом, старатељске заштите, услуге помоћи у кући, услуге посредовања у лечењу. Највећи проблем код ове групације корисника је непостојање увида у сопствено стање здравља, које је обавезно праћено одбијањем одласка на лечење и некоришћењем дате медицинске терапије. И даље постоје тешкоће по питању смештаја ових лица у установе социјалне заштите када је то индиковано.

Током 2022. године Министарства рад, запошљавање, борачка и социјална питања није обезбеђивало средства за збрињавање одраслих корисника са менталним инвалидитетом у установе из здравственог система. За 3 одрасла корисника који припадају овој групацији, старатељи(сродници) закључили су уговор о пружању ванстандардних услуга у специјалној психијатријској болници (Ковин и Вршац).

На територији наше општине постоји потреба за повећањем обима породичног смештаја одраслих и старијих. Сроднички породични смештај је развијен али је неопходно повећати обим несродничког породичног смештаја и то полазећи од потребе одраслих и старих да остану да живе у природном окружењу, али полазећи и од старосне структуре становника наше општине у којој стари заузимају значајан проценат. У том смислу неопходно је, у сарадњи са медијима, наставити континуирану кампању ради мотивације и

стицања одређених знања и вештина заинтересованих грађана како би били даваоци породичног смештаја.

Током 2022.године, у сродничку породицу смештен је 1 одрасли корисник, а праћењем ефеката пружене услуге, констатовали смо да овај вид заштите у потпуности задовољава његове потребе. Што се тиче смештаја у установу социјалне заштите на крају 2022. године на евиденцији центра налазе се 24 одрасла лица којима је обезбеђен овај вид заштите. Центар планира да шири мрежу породица за прихват одраслих и старих лица, хронично оболелих и лица без породичног старања, али је за сада јавност готово незаинтересована за овај вид заштите.

Поред групације одраслих на евиденцији Центра најзаступљенија је групација старих лица. Као и код одраслих, и код старих највише је корисника права на новчану социјалну помоћ, додатка за негу и помоћ другог лица, увећаног додатка за помоћ и негу другог лица, једнократних новчаних помоћи, смештају у другу породицу и смештају у установе социјалне заштите. Поред ових права и услуга, групација старих је најбројнија у коришћењу услуга које су из домена локалне самоуправе као што су помоћ у кући и услуга прихватилишта за стара лица. И у овој групацији посебна пажња посвећивана је особама са инвалидитетом.

Током 2022.године, на породичном смештају налазила су се 4 корисника (из категорије старих), а праћењем ефеката пружене услуге, констатовали смо да овај вид заштите у потпуности задовољава њихове потребе. Што се тиче смештаја у установу социјалне заштите на крају 2022. године на евиденцији центра налази се 13 старих лица којима је обезбеђен овај вид заштите.

У раду са овом групацијом корисника посебно је истакнут проблем доступности услуга старим лицима. Општина Прибој нема довољно развијену путну инфраструктуру, са веома удаљеним сеоским месним заједницама и становницима из категорије старачких и самачких. Сродници тих старих лица углавном су ван Прибоја, многи немају изражен осећај солидарности и схватање нужности помоћи својим најближим—остарелим, којима је та помоћ потребна и сви смо свесни чињенице да на том плану мора још доста да се ради како би управо стари из руралних подручја били адекватно обезбеђени зарад бољег и квалитетнијег живота. Центар је, пре свега, захваљујући многим пројектима успео колико толико да услуге из социјалне заштите приближи старима из градске, делимично и из сеоске средине, али свакако да нисмо задовољни постигнутим и у наредном периоду, уз подршку свих осталих релевантних чинилаца морамо радити по том питању.

4.5. Особе са инвалидитетом

Препознавање потреба особа са инвалидитетом и њихова заштита један је од најосетљивијих и најспецифичнијих елемената друштвено-развојне, економске и пре свега социјалне политике уопште. Њихове специфичне потребе дефинисале су начин њихове заштите. У решавању најразличитијих животних проблема ових особа, стручни радници полазе од неопходности поштовања основних људских права, као и специфичних потреба које има свака породица и појединац. Овој групацији посвећивана је посебна пажња у раду и пружању адекватних услуга.

Особе са инвалидитетом на евиденцији Центра у 2022. години, према старости и полу:

Старост	Мушки	Женски	Укупно
Деца	40	42	82
Млади	18	25	43
Одрасли	84	72	156

Старији	87	171	258
УКУПНО:	229	310	539

Специфичне потребе ове групе корисника су разноврсне и одређују главне садржаје њихове заштите:

1. Подизање нивоа свести о особама са инвалидитетом,
2. Потреба за ефикаснијом здравственом заштитом и рехабилитацијом,
3. Постојање услужних служби прилагођених особама са инвалидитетом,
4. Образовање инвалидних особа,
5. Запослење,
6. Културне и спортске активности,
7. Информисање особа са инвалидитетом.

Особе са инвалидитетом на евиденцији ЦСР у 2022. години према врсти инвалидитета и старости:

Врста инвалидитета					Укупно
	Деца	Млади	Одрасли	Старији	
Телесни инвалидитет	34	20	73	118	245
Интелектуални нвалидитет	17	6	16	5	44
Сензорни инвалидитет	6	1	10	17	34
Превазивни развојни поремећаји	0	1	0	0	1
Вишеструки инвалидитет	17	2	22	85	126
Ментална обољења	8	13	35	33	89
УКУПНО:	82	43	156	258	539

Као и раније, сарадња Центра и особа са инвалидитетом је на задовољавајућем нивоу. Сви они који су се обратили Центру и потражили помоћ добили су је у складу са законом и нашим могућностима. Ту се пре свега мисли на право на додатак за туђу негу и помоћ и право на увећани додатак за туђу негу и помоћ. Такође, поред наведених права, ОСИ користе и услугу помоћи у кући која се финансира из буџета локалне самоуправе. Центар у циљу побољшања квалитета живота ових особа, пружа пуну подршку и стручну помоћ удружењима и то: Удружењу за децу и церебралну парализу и Друштву за лица ометена у менталном развоју, у чијим просторијама се и пружа услуга дневног боравка за ову децу и младе.

4.6. Социо-материјално угрожени корисници

Постојећи систем социјалне заштите- заснован је, када је у питању борба против сиромаштва, превасходно на социјалној помоћи (када је реч о правима из надлежности Републике), односно једнократним, повременим и ванредним помоћима (када је реч о правима из надлежности општине). Постојање већег броја социо-материјално угрожених породица и појединаца је свакако реална слика актуелне економске ситуације која највише погађа најсиромашније слојеве друштва.

Табеларни преглед врста решења-захтева за остварење права на материјалну подршку у 2022. години:

Врста решења-захтева	Број захтева према врсти права				
	Новчана социјална помоћ	Додатак за ПН друг. лица	УД за ПН другог лица	Једнократ новчана помоћ	Помоћ за оспособ. за рад
Број захтева за остваривање права	35	63	27	668	0
Број решења о признавању права	35	55	23	668	0
Број решења којима је одбијен захтев за признавање права	0	8	4	0	0
Број решења о престанку права у поступку преиспитивања права	9	10	12	0	0

Анализирајући укупан број остварених права у току 2022. године за све групације корисника (781), долазимо до податка да се највећи број донетих решења -668 односи на једнократне новчане помоћи које су дате грађанима општине Прибој.

А) Једнократна новчана помоћ представља врсту помоћи које се обезбеђује лицу које се изненада или тренутно нашло у стању социјалне угрожености. За ове намене из буџета Општине Прибој планирано је 7.000.000,00 динара, а утрошено је 4.197.000,00 динара (за новчане помоћи и помоћ у натури). Поред овог износа, по одлукама Општинског већа општине Прибој, грађанима је одобрено ванредних једнократних новчаних помоћи у износу од 1.126.006,00 динара.

Б) Право на новчану социјалну помоћ имају појединци и породице који својим радом, приходима од имовине или другим изворима остварују приход мањи од износа новчане социјалне помоћи утврђене законом. Право на новчану социјалну помоћ могу остварити и појединци који су неспособни за рад, односно породица чији су сви чланови неспособни за рад. У појединим случајевима право на новчану социјалну помоћ у ограниченом трајању могу да остваре и појединци који су способни за рад, односно породице у којима је већина чланова способна за рад.

Новчана социјална помоћ призната је током 2022.године за 35 породица а укупан број породица која користе право на новчану социјалну помоћ на дан 31.12.2022. је 117. Највећи број корисника новчане социјалне помоћи су лица која су потпуно неспособна за рад и привређивање, док се радно способним корисницима право признаје у ограниченом трајању, у сагласности са одредбама закона. Укупан број корисника НСП је током године варирао, тако да је у појединим месецима, број ових корисника бивао већи. Током 2022. године, није одбијен ни један захтев за признавање права на НСП. У поступку преиспитивања права у 2022. години, донето је 9 решења о престанку права.У складу са Законом о социјалној заштити, извршено је преиспитивање оствареног права код свих корисника.

Током 2022. године право на посебну новчану накнаду (социјалну пензију), по основу неге и бриге о детету са сметњама у развоју, користило је 6 лица који су то право остварили у претходном периоду.

В) Право на додатак за помоћ и негу другог лица има лице коме је због телесног или сензорног оштећења, интелектуалних потешкоћа или промена у здравственом стању неопходна помоћ и нега другог лица да би задовољило своје основне животне потребе ако то право не може да оствари по другом правном основу.

Изузетно, корисник новчане накнаде за помоћ и негу другог лица који је то право остварио као инвалидно дете у организацији за пензијско и инвалидско осигурање по прописима о пензијском и инвалидском осигурању који су били на снази до 1. јуна 1992. године остварује

право на додатак за помоћ и негу другог лица у висини разлике између износа додатка за помоћ и негу другог лица утврђеног у складу са овим законом и износа остварене новчане накнаде за помоћ и негу другог лица.

Потреба за помоћи и негом другог лица утврђује се на основу прописа о пензијском и инвалидском осигурању.

Корисника права на додатак за помоћ и негу другог лица на евиденцији Центра са стањем на дан 31.12.2022. године било је 296, од чега 186 лица корисника Центра по основу социјалне заштите а 110 корисника РФ ПИО.

Г) Право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица има лице за које је, на основу прописа о пензијском и инвалидском осигурању, утврђено да има телесно оштећење од 100 % по једном основу или да има органски трајни поремећај неуролошког и психичког типа, који има више оштећења, стим да ниво оштећења износи по 70% и више по најмање два основа.

Корисника права на увећани додатак за негу и помоћ другог лица на крају 2022. године на евиденцији Центра било је 184, од чега су 74 корисника Центра по основу социјалне заштите а 110 су корисници РФ ПИО. Највише корисника ових права је из групације одралих и старих.

Систем социјалне заштите има за циљ обезбеђивање минималне социјалне сигурносне мреже за целу популацију и посебно, за поједине угрожене групе. Програми социјалне заштите свакако не могу искоренити сиромаштво, али могу и морају бити ослонац за најугроженије, за оне који нису у стању да себи обезбеде елементарне услове за живот. Социјална заштита, дакле, не може утицати на узроке сиромаштва-то је подручје других економских и социјалних политика-али може да се у извесној мери носи са последицама постојећег сиромаштва.

V ОДЛУЧИВЊЕ У ВРШЕЊУ ЈАВНИХ ОВЛАШЋЕЊА ЗА ПУНОЛЕТНЕ КОРИСНИКЕ

5.1. Старатељство

Старатељска заштита спада у ред најкомплекснијих поступака у породично-правној заштити свих категорија корисника. Подразумева тимски стручни рад, процену корисника, процену подобности старатеља за обављање старатељске заштите, стално праћење ефеката старатељске заштите од стране Центра, размену информација на релацији старатељ-стручни тим Центра уз активно учешће корисника у складу са његовим преосталим способностима, сарадњу са другим институцијама у којима корисник може да оствари неку од својих потреба, а односи се, пре свега, на систем здравствене заштите, предшколски и школски систем, систем ПИО и др. Поступак стављања под старатељство покреће Центар за социјални рад по службеној дужности, док иницијативу за покретање поступка и стављање корисника под старатељство може да покрене здравствена установа, правосудни органи, полиција, образовне институције, установе социјалне заштите, сродници корисника или било који други грађанин. Дужности старатеља су: старање о штићенику, старање о личности, заступање штићеника, прибављање средстава за издржавање штићеника, управљање имовином и располагање имовином штићеника, извештавање органа старатељства о свом раду. Старатељ је дужан да о свом раду органу старатељства поднесе: редован извештај, ванредан извештај и завршни извештај, дужан је да сарађује са водитељем случаја и да на најбољи начин штити права и интересе корисника. Старатељски извештај разматрају водитељ случаја, односно, стручни тим Центра у саставу социјални радник, психолог и

правник, а у групацији деце у тиму је и педагог, који доноси закључак о ефикасности примењеног облика заштите.

Најчешћи разлог примене сталне и привремене старатељске заштите код одраслих и старијих је здравствени статус корисника - болест.

Укупан број корисника са решењем о сталном старатељству, на дан 31.12.2022. године			
Старост корисника са решењем о сталном старатељству	Број корисника		
	М	Ж	УКУПНО
Млади	0	0	0
Одрасли	19	14	33
Старији	1	3	4
УКУПНО:	20	17	37

У току 2022. године није било поступака доношења решења о сталном старатељству.

Врста смештаја корисника под сталним старатељством, на дан 31.12.2022. године, према решењу о старатељству и полу корисника			
Врста смештаја	Број корисника		
	М	Ж	УКУПНО
Сродничка породица-смештај код старатеља сродника	11	9	20
Сродничка хранитељска породица	1	0	1
Домски смештај	6	6	12
Самачко домаћинство	0	1	1
Смештај у установи из здравственог система	2	1	3
УКУПНО:	20	17	37

Привремена старатељска заштита најчешће је спровођена у поступцима лишавања пословне способности, поступку смештаја у установу социјалне заштите, располагања новчаним средствима штићеника и учествовања у судским и управним поступцима.

Укупан број корисника са решењем о привременом старатељству, на дан 31.12.2022. године, према старости и полу			
Старост корисника са решењем о привременом старатељству	Број корисника		
	М	Ж	УКУПНО
Млади	0	0	0
Одрасли	2	2	4
Старији	9	6	15
УКУПНО:	11	8	19

У току 2022.године спроведено је 12 поступака у којима је донето исто толико решења о привременом старатељству.

Вршиоце дужности старатеља најчешће обављају физичка лица (постављена из редова сродника или од људи блиских кориснику) -29, док је број корисника под непосредним старатељством (дужност старатеља врши непосредно орган старатељства преко стручног радника који у његово име обавља ту дужност) -8. Број корисника лишених пословне способности на дан 31.12.2022.године је 37, од чега је 36 корисника потпуно лишено пословне способности а 1 корисник је делимично лишен пословне способности.

5.2. Остваривање права на смештај у установу социјалне заштите и смештај у другу породицу

Број пунолетних корисника права на породични смештај и права на смештај у установу социјалне заштите из свих групација, током 2022. године било је 35, и то: 3 корисника на породичном смештају у сродничкој хранитељској породици, 4 корисника на породичном смештају у другој породици и 28 корисника на домском смештају. Током 2022. године за 1 корисника престао је породични смештај услед осамостаљивања.

VI ОДЛУЧИВАЊЕ У ВРШЕЊУ ЈАВНИХ ОВЛАШЋЕЊА ЗА МАЛОЛЕТНЕ КОРИСНИКЕ

6.1. Старатељство

Старатељство као облик породично-правне заштите обезбеђује бригу о деци без родитељског старања, односно по закону тачно одређеним условима, старатељством се може привремено штитити имовина, личност, права и интереси деце без родитељског старања /привремено старатељство/. Старатељска заштита је врло важна за децу и младе, јер се после усвојења сматра најпотпунијим обликом заштите личности и интереса деце и младих.

Број деце према којима је примењена старатељска заштита током године је 2, а на дан 31.12.2022. године је 13, од чега је 7. деце мушког пола а 6. деце женског пола.

Вршилаца дужности старатеља према решењу о сталном старатељству на дан 31.12.2022. године је 13, од чега старатељство за 11 деце обављају физичка лица, док је 2 деце под непосредним старатељством.

Према врсти смештаја деце према решењу о сталном старатељству на дан 31.12.2022. године, 4 деце је смештено у сродничку породицу а 9 деце је смештено у хранитељску породицу.

Малолетна лица, у складу са законом, под старатељством су до пунолетства, а лица лишена пословне способности, углавном трајно.

6.2. Остваривање права на материјалну подршку

Укупан број деце обухваћен материјалном подршком у 2022. години је -57, од чега деце чланова породице корисника НСП -44, деце са правом на помоћ и негу другог лица -10 и деце са правом на увећану помоћ и негу другог лица -3.

VII ПОСЛОВИ У ВРШЕЊУ ЈАВНИХ ОВЛАШЋЕЊА

7.1. Породични односи

У извештајној години спроведено је 16 поступака у породичним односима у којима се одлучивало о заштити права за 26. деце у поступку пред судом, у парницама у којима се одлучује о заштити права детета о вршењу родитељског права и споразумног предлога родитеља. У току године дато је 16 налаза и мишљења за 26 деце. Током године Центар није покретао поступке за лишење родитељског права нијти кривне поступке против родитеља због занемаривања и злостављања деце.

7.2. Заштита корисника од насиља у породици

Породично насиље је феномен који се испољава у различитим облицима. Према Породичном закону насиље у породици се јавља када један члан породице испољава таква понашања која угрожавају телесни интегритет, здравље, душевни мир и спокојство других чланова породице. У извештајној години стручни радници Центра поступали су у 55 случаја пријављеног насиља у породици. Број евидентираних пријава насиља у 2022. години мањи је у односу на 2021. годину. Доминантна врста пријављеног насиља је психичко насиље-45 случаја, физичког насиља је пријављено у 10 случаја. Број жртава насиља у категорији одраслих лица је 34, у категорији старих је 8 и у категорији младих 13. Најчешћи починиоци насиља према односу са жртвом су у 41 случају брачни/ванбрачни партнер, у 8 случајева су бивши брачни/ванбрачни партнер и у 6 случајева други члан породице или крвни сродник.

Повод за поступање био је угрожавање безбедности и здравља лица која су се обратила за помоћ, у највећем броју Полицијској станици-49, а кроз координацију са дежурним стручним радником Центра. У току двадесетчетворочасовног дежурства, стручни радници су у сарадњи са Полицијском станицом, Домом здравља и Службом за психијатријске болести ОБ Пријеполје, размењивали информације у одређеним случајевима, предлагали упућивање на друге пружаоце услуга када је то било неопходно. У заштити права деце приликом узимања изјаве на записник у свим случајевима када родитељ није био доступан, у складу са законом, обезбеђено је присуство дежурног стручног радника.

У току године укупно је изречено 109 хитних мера од чега 45 случајева мера привременог удаљења учиниоца из стана (полицијски службеници -28 а суд -17), а у 64 случаја изречена је мера привремене забране учиниоцу да контактира жртву насиља и прилази јој (полицијски службеници -38 а суд -26). У току године у случајевима заштите пунолетних жртава породичног насиља Центар је предузимао 63 поступка од чега је у 50 поступака пружао материјалне, правне или стручно-саветодавне подршке жртви насиља, у 10 поступака је жртву насиља упућивао на услуге других одговарајућих установа и у 3 поступка нешто друго. Током године Центар је тужилаштву и полицији упутио 26 обавештења о случајевима насиља у породици.

У складу са новим Законом о спречавању насиља у породици чија је примена почела 01.06.2017.године, Центар је успоставио сарадњу са свим релевантним субјектима који учествују у примени овог закона и раде на спречавању насиља у породици, формирао интерни тим за заштиту жртава породичног насиља и насиља у партнерским односима, у саставу: психолог-координатор, социјални радник, правник, специјални педагог и одредио лице за везу које је уједно и представник центра у групи за координацију и које присуствује заказаним састанцима које по новом закону сазива основно тужилаштво као координатора свих активности.

У циљу превенције и заштите жртава насиља све институције у оквиру својих надлежности ће пружати пуну подршку жртвама насиља и занемаривања.

7.3. Послови заштите малолетника

У току 2022.године само је 1 новоевидентирани малолетник са проблемима у понашању. Новоевидентираних малолетника у сукобу са законом на евиденцији ЦСР је 9. Није било малолетника у сукобу са законом са рецидивом-поновљено кривично дело. Број малолетника на евиденцији ЦСР у току године са решењем суда о изреченим мерама је 9, од

чега је 5 малолетника са изреченом васпитном мером посебне обавезе, 3 малолетника са изреченим судским укором, а 1 малолетник са изреченим васпитним налогом.

VIII ОСТАЛИ СТРУЧНИ ПОСЛОВИ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

8.1. Услуге процене и планирања

У току године укупно је било 658 стручних поступака процене и планирања према корисницима услуга ЦСР, и то: 186 поступака почетне процене, 70 поступка усмерене процене корисника, 186 сачињених планова према корисницима услуга и 216 поновних прегледа.

Највећи број стручних поступака тиче се групације одраслих и старих што је у складу са укупним бројем корисника у 2022.години.Процена опште подобности старатеља извршена је у 12 случајева.

8.2. Супервизијски послови и послови стручног рада

У току 2022.године одржано је 11 групних супервизијских састанака и 34 индивидуална састанка. У 15 реализованих активности супервизор је учествовао као стручни радник а у 12 случајева супервизор је радио као водитељ случаја. Супервизор Центра половину радног времена обавља послове супервизије, а половину радног времена послове водитеља случаја. Ова форма супервизијског рада омогућила је отворен приступ и обезбедила професионалну подршку стручним радницима. Улога супервизора реализовала се као усмеравајућа и подржавајућа, како би се процес пружања услуга корисницима адекватно одвијао. У спровођењу супервизијског процеса није било потешкоћа и стручни поступци одвијали су се у позитивној атмосфери и у духу заједништва у колективу.

У функционалној и доброј атмосфери, стручни радници су показали максимум својих потенцијала у обављању активности којим су обезбеђивали што квалитетнији ниво услуга које су пружали корисницима. Водитељи случаја усвојили су нове процедуре које примењују у раду. Оно што је препознато као предност стручног рада, то је професионално искуство водитеља случаја, али с обзиром да су послови стручног социјалног рада комплексни, дубоко стресни, да исцрпљују снагу и енергију стручних радника, то може бити и потешкоћа. Адекватно реаговање на ову потешкоћу могло би да буде ангажовање младих стручних, едукованих и обучених радника, који би могли да дају нову снагу и подстицај људским ресурсима у области стручног социјалног рада.

У оквиру управно-правних послова спровођени су и следећи поступци:

- Доношење решења стављања лица под старатељство (стално и привремено)-12;
- Доношење решења о смештају у хранитељску породицу-1;
- Доношење решења о смештају у установу социјалне заштите-18;
- Доношење решења о престанку смештаја у хранитељској породици-1;
- Доношење решења о престанку смештаја у установи-12;
- Доношење решења о престанку старатељства над децом и младима-2;
- Доношење решења о престанку старатељства над одраслим и старијим -2;
- Издавање упита за коришћење права на родитељски додатак-150;
- Издавање уверења о коришћењу права на ТНП-12, увећан додатак за ТНП-25, за НСП-85, на једнократну новчану помоћ-5;
- Издавање уверења ради отпуста из држављанства-12;

-Издавање уверења да није корисник права из области социјалне заштите-6;

Центар у свом раду сарађује са многим установама и институцијама, па из тог разлога постоји потреба за достављањем налаза и мишљења стручних радника надлежним институцијама ради задовољења потреба корисника на које се извештај односи. Центар за социјални рад Прибој је умрежен са свим системима локалне самоуправе и консултовање са нашом установом кроз достављање налаза и мишљења стручних радника је постала пракса.

8.3. Услуге у заједници и друга права која су у функцији локалне самоуправе

Центар обавља и послове из домена права и услуга из области социјалне заштите за које је надлежна локална самоуправа, а у складу са Одлуком о правима и услугама у области социјалне заштите на територији општине Прибој („Службени лист Општине Прибој“ број 8/21). Општина Прибој као оснивач има пуно разумевања за област социјалне заштите и за рад центра, тако да су сва права и услуге из њихове надлежности већ дуги низ година уврштена у буџет локалне самоуправе.

У делу послова који су поверени од стране локалне самоуправе, Центар за социјални рад спроводи поступак и одлучује о остваривању права на: једнократне новчане помоћи и друге врсте материјалне помоћи (ванредне новчане помоћи, помоћ у натури), право на опремање корисника за смештај у установу социјалне заштите или другу породицу, право на накнаду трошкова комуналних услуга, право на бесплатан оброк у народној кухињи, право на трошкове сахране, набавку уџбеника и школског прибора за материјално угрожену децу, трошкове школовања, смештаја и превоза материјално угрожене деце, решавање стамбених потреба социјално и стамбено угрожених лица, утврђује право на коришћење дневних услуга у заједници и других услуга које финансира локална самоуправа.

Смисао и циљ развоја услуга социјалне заштите у локалној заједници је превенирање проблема како појединци, породице и групе у ризику не би дошли у стање социјалне изолације и трајне зависности од установа социјалне заштите.

Дневне услуге социјалне заштите пружају се првенствено у непосредном и најмање рестриктивном окружењу, при чему се бирају услуге које кориснику омогућавају останак у заједници. Центар за социјални рад је у току године издавао упуте за коришћење дневних услуга у заједници, и то: 17 упута за услугу дневни боравак за децу и младе са телесним инвалидитетом или интелектуалним тешкоћама, 72 упута за услугу дневни боравак за одрасле и старије којима је потребна дневна нега и надзор, 45 упута за услугу помоћи у кући и 6 упута за личног пратиоца детета.

Из буџета локалне самоуправе финансирана су права и услуге у области социјалне заштите из домена локалне самоуправе, као и материјални трошкови. За ове намене из буџета Општине Прибој, поред планираних 7.000.000,00 динара за једнократне помоћи, планирана су и средства у износу од 2.000.000,00 за материјалне трошкове. Од планираног износа за материјалне трошкове пословања Центра, реализовано је 1.126.006,00 динара.

Сарадња са другим институцијама у локалној самоуправи и другим институцијама у Републици

Центар је у потпуности оријентисан у правцу развоја добре сарадње и функционалном повезивању са свим релевантним институцијама и организацијама на локалном и републичком нивоу (другим јавним службама, локалном заједницом, Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Републичким заводом за социјалну заштиту, Центром за заштиту жртава трговине људима у Београду, Комором

социјалне заштите, удружењима грађана и невладиним организацијама, предузећима, медијима). Постоји спремност за реализацију реформских пројеката, примене општинских права и услуга а све у циљу достизања интегралног модела социјалне заштите. Један од битних елемената делатности Центра је учествовање у пословима планирања и развоја социјалне заштите у јединици локалне самоуправе. Време и пракса су показали да сложеност социјалне проблематике захтева флексибилност у области социјалне заштите у смислу континуираног праћења актуелних проблема и потреба корисника ради проналажења и примене најоптималнијих решења.

- **Извештавање**

Центар о свом раду извештава надлежне републичке (МРЗБСП, РЗСЗ, Повереника за информације од јавног значаја, Агенцију за спречавање корупције, Канцеларија за јавне набавке) и општинске органе, отворен је према јавности и медијима, као и новим идејама и приступима.

- **Аналитичко истраживачки рад**

Центар за социјални рад у оквиру аналитичке делатности за 2022. годину, вршио је следеће:

- Прикупљање, обрада и анализа података на основу постојећих статистичких и података с којима располажу одређене службе, институције и организације, а који омогућавају праћење појава и проблема.
- Прикупљање, сређивање и обрада података документације о појавама и делатностима у области социјалне заштите а који се садрже у евиденцији и документацији Центра за социјални рад.
- Учествовање у обезбеђивању поуздане и потпуне евиденције о корисницима и њиховој заштити која се остварује деловањем Центра за социјални рад.
- Стварање посебне искуствене евиденције о датим појавама и проблемима на бази примене метода за истраживање друштвених појава.
- Праћење Информатора о раду ЦСР.
- Доступност за све заинтересоване којима су из разних разлога /израда пројекта, семинарских, дипломских, мастер радова и слично/ потребни подаци везани за домен рада ЦСР.
- Месечно планирање дежурства стручних радника.
- Месечни извештаји о интервенцијама стручних радника на дежурствима.

На основу напред изнетог Центар за социјални рад је за 2022. годину урадио следеће извештаје:

- Извештај о раду за 2022.годину који је урађен по обрасцу и упутству републичког завода за социјалну заштиту;
- Израда Информатора о раду ЦСР за 2022.годину;
- План и програма рада центра за 2023.годину;
- Ажурирање сајта Центра за социјални рад;
- Праћење у евиденцији и документацији Центра;

- Предрачун прихода и расхода социјалне заштите за 2023. годину која се финансира из буџета општине.

IX ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Годишњи извештај о раду представља анализу рада Центра за период од 1.јануара до 31.децембра 2022. године и израђен је у процесу редовног годишњег извештавања о раду установа у систему социјалне заштите.

Све активности везане за делатност Центра током 2022.године извршене су у складу са законом и предвиђеном стручном процедуром и роковима. На све потребе корисника социјалне и породично-правне заштите, стручни радници реаговали су благовремено и адекватно. Центар је у извештајној години све поступке где је то било могуће покретао по службеној дужности и тиме омогућио свим корисницима да и даље користе остварена права ако није било измена, а са оваквим начином рада ће се наставити и у наредној години.

Центар за социјални рад Прибој је кључни иницијатор развоја и система социјалне заштите. Послове у оквиру социјалне заштите ЦСР заснива на поштовању и унапређењу основних људских права, неговању толеранције и разумевања различитости, одсуству сваке дискриминације засноване на постојању инвалидитета, полним, расним, језичким, верским, етничким и свим другим разликама и неговању и унапређењу међусобног разумевања и равноправности. Приоритетни циљ је усмерен ка обезбеђивању могућности коришћења услуга социјалне заштите за све грађане и све циљне групе истом доступношћу у свим сферама пружања услуга.

С обзиром на актуелни контекст-јавне ресурсе, пад броја становника радног узраста и умањену социјалну кохезију-делотворнија и ефикаснија социјална заштита има посебни значај за очување одрживог привредног раста. Један од највећих изазова за пружање адекватне и одрживе социјалне заштите лежи у демографским променама, с обзиром на опадање броја становника радног узраста, уз истовремену потребу да се више издваја за пензије, здравство и дугорочно збрињавање све старијег становништва. У том контексту неопходно је да се осмишљавају и спроводе реформе које треба да допринесу како адекватности тако и одрживости система социјалне заштите у будућности.

ДИРЕКТОР
Здравко Никачевић, дипл.соц.радник

